
The National Ballet of Canada

**National
Ballet
Orchestra**

PRIME MINISTER · PREMIER MINISTRE

Het is niet genoeg dat ik de naam van mijn Regering associeer met de belangrijke toernee van het Nationaal Ballet van Canada in Nederland in de loop van het jaar 1985.

Bijna vijftig jaar geleden telde ons land nog maar drie balletgezelschappen. Hieronder heeft het Nationaal Ballet een essentiële rol gespeeld in de ontwikkeling van de dans over heel Canada. Dank zij het talent van zijn artiesten en van de op-richtster, en aan de invloed van zijn school, heeft het gezelschap kunnen deelnemen aan de opkomst van jonge groepen op dit terrein. Ik ben van mening dat wij dank ver-schuldigd zijn aan het Nationaal Ballet voor de liefde van de dans, die zich tegen-woordig zo duidelijk onder het Canadese publiek manifesteert.

Dit jaar, dat de 40ste verjaardag markeert van de bevrijding van Nederland, heeft de Canadese Regering besloten de historische banden die onze landen verenigen meer in het bijzonder te onderlijnen door zich op een veelbetekende wijze te associëren met de culturele activiteiten die zullen plaatsvinden in het raamwerk van het Holland Festival. De tegenwoordigheid van ons Nationaal Ballet zal ongetwijfeld een der gewichtige elementen vormen in de loop van deze festiviteiten. Ik kan me slechts verheugen in de hierin weerspiegelde eer, om voor dit zo welingelichte publiek onze neiging tot perfectie en uitmuntendheid in de kunsten te demonstreren.

Namens alle Canadezen wil ik mijn warme gelukwensen uitspreken aan de dansers van het Nationaal Ballet van Canada en hun onze beste wensen overbrengen voor succes ter gelegenheid van deze toernee.

Erin Mulholland

The National Ballet of Canada

Amsterdam, Theater Carré
21 en 22 juni 1985

21 juni **Don Quixote**

22 juni **L'Île Inconnue**
Components
Raymonda Act III

Eerste solisten

Frank Augustyn, Victoria Bertram,
Vanessa Harwood, Yoko Ichino,
Karen Kain, Charles Kirby,
Gregory Osborne, Nadia Potts,
Kevin Pugh, Tomas Schramek
Raymond Smith, Hazaros
Surmeyan, Veronica Tennant

Solisten

Sabina Allemann, John Alleyne,
Luc Amyot, Jacques Gorrissen,
Kim Lightheart, Cynthia Lucas,
Peter Ottmann, David Roxander,
Amalia Schelhorn, Karyn Tessmer,
Gizella Witkowski

Halfsolisten

David Allan, Alexandra Auld,
Kimberly Glasco, Karin Mawson,
Owen Montague, Gretchen
Newburger, Jeremy Ransom

Corps de Ballet

Julie Adam, Yolande Auger,
Ellen Bauer, Lorraine Blouin,
Susan Bodie, Susan Burk,
Todd Carter, Donald Dawson,
Jennifer Douglas, Susan Dromisky,
Nina Goldman, Rex Harrington,
Sally-Anne Hickin, Julie Houle,
Bengt Jörgen, Ruth Katz,
Martine Lamy, Stephanie Landry,
Kenneth Larson, Serge Lavoie,
Cynthia Macedo, Brenda Matthews,
Jane Mc Elligott,
Andrew Needhammer, Yuri Ng,
Ronda Nychka, Pamela Place,
Pierre Quinn, Donna Rubin
Mark Raab, Anthony Randazzo,
Eva Robertson, Hélène Rousseau,
Barbara Smith, Manard Stewart,
Deborah Todd.

National Ballet Orchestra

Concertmeester

Fujiko Imajishi

Eerste balletmeesters

Joanne Nisbet, Magdalena Popa

Balletmeesters

Mary Jago, Lorna Geddes

Gast-balletmeesters

David Scott, Terry Westmoreland
Laura Alonso, Joysanne Sidimus

Gastdirigent

Alexander Brezina

Oprichtster

Celia Franca

Artistiek directeur

Erik Bruhn

Zakelijk leider

Robert Johnston

Artistieke leiding

Valerie Wilder

*Voormalig muzikaal
directeur*

George Crum

Choreograaf

Constantin Patsalas

Artistieke Coördinatie

Lynn Wallis

Tweede dirigent

John Goss

Het National Ballet of Canada uit Toronto/Ontario is een klassiek balletgezelschap. Het bestaat uit 64 dansers en danseressen en is het grootste gezelschap in Canada. Het repertoire bestaat uit vrijwel alle verhalende balletten uit de 19de eeuw alsook verscheidene werken van beroemde hedendaagse choreografen.

Behalve het seizoen in Toronto, dat drie maanden per jaar in beslag neemt, maakt het NBC grote tournees in Canada en is vaak te gast in de Verenigde Staten en Europa.

Het NBC danst jaarlijks voor meer dan 300.000 toeschouwers. Door televisie-uitzendingen bereikt het zelfs nog meer mensen. De weg naar dit succes was niet gemakkelijk. Het NBC werd in 1951 door de Engelse danseres en choreografe Celia Franca opgericht. In november 1951 begon ze met het eerste officiële balletseizoen in Toronto. Het programma bestond uit klassieke en hedendaagse choreografieën en werd een buitengewoon groot succes.

In enkele jaren tijd produceerde Celia Franca *Giselle*, *Het Zwanenmeer* en *De Notekraker*. Daarnaast nam ze balletten van de beroemde Engelse choreograaf Antony Tudor op het repertoire: *Lilac Garden*, *Offenbach in de Onderwereld*, *Gala Performance* en *Dark Elegies*.

In 1959 werd de National Ballet School opgericht. Onder leiding van Betty Oliphant behoorde deze school al snel tot één van de beste ter wereld.

Opmerkelijke verbredingen van het repertoire waren onder andere John Cranko's *Romeo en Julia* en Erik Bruhn's *La Sylphide*. In 1967 volgde *Het Zwanenmeer*, in 1973 *Les Sylphides* (een coproductie met Celia Franca) en in 1975 *Coppélia*. Bruhn, die jarenlang als gast met het gezelschap

optrad, gaf zowel les aan het ensemble als op de balletschool. Tot grote vreugde van de leden van de groep is Erik Bruhn sinds 1 juli 1983 als artistiek directeur bij het NBC werkzaam. Bruhn is echter niet de enige ster die het gezelschap naar een internationale doorbraak bracht. In 1972 enceneerde Rudolf Noerejev *Doornroosje*. Hij stelde hoge eisen aan zichzelf en aan het gezelschap en verhoogde daarmee opnieuw het niveau van de voorstellingen. Veel dansers gaf hij door zijn persoonlijke interesse nieuwe inspiratie, zoals Karen Kain, Frank Augustyn en Veronica Tennant met wie hij samen danste in de televisieproductie van *Doornroosje*, waarvoor de Emmy Award werd toegekend.

Toen David Haber in 1973 tot 'co-artistic director' werd benoemd bracht hij het NBC in contact met zijn omvangrijke kennis van en ervaring met de Canadese theaterwereld. Nadat Celia Franca zich in 1974 terugtrok werd hij artistiek directeur van het ballet en leidde het tot 1975.

Zijn opvolger werd in 1976 Alexander Grant, die zes jaar directeur bleef. Zijn prestaties als artistiek directeur zijn indrukwekkend. Grant, een Nieuw-Zeelander, kan als voor- aanstaand lid van het Royal Ballet terugkijken op een illustere loopbaan. Van 1971 tot 1975 was hij bovendien directeur van de, bij dit ensemble aangesloten tournee-groep 'Ballet for All'. Hij verhoogde het aantal jaarlijkse voorstellingen en breidde het repertoire uit met meerdere programma's van korte balletten en met enkele avondvullende werken.

Dankzij Alexander Grant, is het NBC in Noord-Amerika tot vertolker van de mooiste werken van Frederic Ashton geworden.

Het begon in 1976 met *La Fille Mal Gardée*, daarna volgden *Monotones II*, *Les Patineurs*, *The Dream* en *The two Pigeons*.

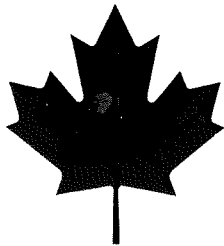
Net als zijn voorgangers stimuleerde Grant ook het werk van Canadese choreografen. Onder Celia Franca werden onder andere werken van David Adams en Grant State geproduceerd. Grant nodigde de in Canada bekendste choreograaf Brian MacDonald uit, die in 1980 *The Newcomers* creëerde, en bood de choreografen van het eigen gezelschap talrijke gelegenheden hun talent te bewijzen, zoals Ann Ditchburn en James Kudelka (beiden hebben het NBC inmiddels verlaten) en Constantin Patsalas, die nog altijd als 'Resident Choreographer' werkzaam is.

Bovendien zette Grant zich vooral in om de artistieke prestaties van de dansers van het NBC te bevorderen. Het succes van zijn inspanningen werd met name duidelijk toen de balletster Peter Schaufus, van 1977 tot 1983 eerste solist van het ensemble, in 1981 *Napoli* ensceeneerde: de eerste Noord-Amerikaanse avondvullende versie van het beroemde ballet van de Deense choreograaf August Bournonville.

Erik Bruhn, zelf een danser uit de Bournonville-traditie, is inmiddels begonnen het NBC naar een nieuwe ontwikkelingsfase te leiden. Dit werd met name duidelijk door de keuze die hij maakte voor de gasten van de Gala-avond in februari 1984. In plaats van de gebruikelijke populaire *Pas de deux*, uitgevoerd door internationale supersterren, koos Bruhn ervoor Canadese dansers als Danny Grossman, Robert Desrosiers en David Earle voor het voetlicht te brengen; dansers die vrijwel allemaal niet in het klassieke ballet maar in de Modern Dance werkzaam zijn.

Bruhn gelooft in de waarde van hedendaagse bewegingsstijlen voor klassiek opgeleide dansers. Zijn hoogste doel is een levendige artistieke organisatie te scheppen die in staat is een harmonische en evenwichtige balans tussen verleden, heden en toekomst tot stand te brengen.

(Een ingekort en vertaald artikel van Michael Crabb)

Erik Bruhn is sinds 1 juli 1983 artistiek directeur van het NBC. Hij werd op 3 oktober 1928 in Kopenhagen geboren. Als 9-jarige werd hij lid van de Koninklijke Deense balletschool en werd daar opgeleid in de traditie van één van de oudste en meest gerespecteerde balletinstituten van Europa. Deze traditie begon in het midden van de 19e eeuw met de grote Deense balletmeester August Bournonville. Bournonville, die zelf een virtuoos danser was, gaf – in tegenstelling tot de rest van Europa – dansers opvallende en technisch moeilijke rollen in zijn balletten. De Koninklijke Deense balletschool leidde haar studenten op volgens de eisen van Bournonville.

Deze traditie wordt tot op de dag van vandaag in ere gehouden.

In Londen leerde Bruhn Celia Franca kennen, die hem uiteindelijk in 1964 uitnodigde naar Toronto te komen. Daar ensceeneerde hij Bournonville's *La Sylphide*.

Bruhn had zich intussen ontwikkeld tot één van de grootste klassieke dansers van zijn generatie. Hij danste niet alleen de klassieke prinsrollen maar werd evenzeer als dramatisch kunstenaar in moderne balletten gewaardeerd. Naast zijn enorme technische vaardigheden bezat Bruhn een buitengewoon sterk expressief vermogen.

Met de enscenering van het ballet *La Sylphide* begon Bruhn's nauwe samenwerking met het NBC. In de daarop volgende jaren produceerde hij nog een aantal balletten en gaf hij vele gastvoorstellingen bij het gezelschap. Bovendien gaf hij zowel les aan het ballet als aan de National Ballet School.

Van 1973 tot 1976 was Bruhn als 'Resident Producer' bij het gezelschap werkzaam. Daarna,

toen Alexander Grant artistiek directeur was, was hij te gast in Toronto. Voor het NBC was Erik Bruhn dus geen vreemde toen hij in juli 1983 opvolger werd van Alexander Grant.

Een kwart eeuw lang was Erik Bruhn de balletprins par excellence, de beheerste dramatische figuur in moderne balletten zoals Birgit Cullberg's *Miss Julie* of Roland Petit's *Carmen*.

De lijst van zijn vrouwelijke partners is als een eretableau van ballerina's uit de 20ste eeuw:

Alicia Markova, Sonia Arova, Nora Kaye, Alicia Alonso, Maria Tallchief, Violette Verdy, Kirsten Simone, Natalia Makarova, Carla Fracci.

Erik Bruhn heeft echter zijn loopbaan op het toneel inmiddels ondergeschikt gemaakt aan de verantwoordelijkheden die hij draagt als artistiek directeur. Dat is niet een geheel nieuwe rol voor hem. Van 1967 tot 1974 was hij directeur van het Koninklijk Ballet van Zweden. Natuurlijk wil hij het hoge niveau dat het NBC heeft bereikt in het traditionele, klassieke repertoire behouden en zal hij ook in de toekomst beroemde gastleraren engageren om de artistieke staf van het huis aan te vullen.

Om de dansers bekend te maken met andere dansstijlen door middel van directe ervaringen, heeft Bruhn het repertoire met meerdere hedendaagse werken aangevuld. Zijn eigen ervaring heeft hem geleerd dat men veel kan leren van andere dansvormen dan die van het ballet en hij wil dat zijn dansers ook deze ervaring opdoen en ervan kunnen profiteren.

Frank Augustyn, Canadees van geboorte, kreeg als 12-jarige een studiebeurs voor de National Ballet School. In 1970 werd hij lid van het NBC, waar hij in 1971 solist en in 1972 eerste solist werd. In 1973 won hij samen met Karen Kain tijdens het Internationale Balletconcours in Moskou de eerste prijs met een Pas de deux. Talrijke gastoptredens brachten hem door de hele wereld. In 1979 kreeg hij een onderscheiding van de Universiteit van York en werd hij benoemd tot officier in de 'Order of Canada'.

Victoria Bertram, geboren in Canada, studeerde aanvankelijk bij Betty Oliphant. In 1959 begon zij haar opleiding bij de National Ballet School. Sinds 1963 is ze lid van het NBC. In 1970 werd ze soliste en in 1981 eerste soliste. Ze is een veel gevraagde dramatische danseres, een vak waarin ze zich reeds vroeg heeft gespecialiseerd.

Vanessa Harwood, geboren in Engeland, volgde haar opleiding eveneens aan de National Ballet School en is sinds 1965 lid van het NBC. In 1967 werd ze soliste en in 1970 eerste soliste.

Ze geeft talrijke gastvoorstellingen, in 1980 onder andere bij Het Nationale Ballet en in 1981 tijdens het Ballett-Festival in München. In 1984 werd ze benoemd tot officier in de 'Order of Canada'.

Yoko Ichino, geboren in Amerika, studeerde aanvankelijk bij Mia Slavenska. In 1979 sloot ze zich aan bij het Joffrey II Ballet in New York waar ze binnen een jaar lid werd van het hoofdgezelschap. Daarna volgde een seizoen bij het ballet van Stuttgart. In 1977 won ze de bronzen medaille van het derde Internationale Balletconcours in Moskou. Daarna danste ze als soliste vier seizoenen bij het American Ballet Theatre. Sinds 1982 is ze bij het NBC waar ze in 1984 tot eerste soliste werd

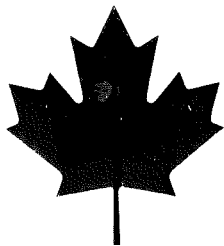
benoemd. Talrijke gastoptredens leidde haar door de hele wereld.

Karen Kain, Canadese van geboorte, werd in 1969, na haar studie bij de National Ballet School lid van het NBC. In 1970 werd ze eerste soliste. In 1973 kreeg ze bij het Internationale Balletconcours in Moskou twee onderscheidingen: de zilveren medaille voor solisten en, samen met Frank Augustyn, de prijs voor de beste Pas de deux. Haar gastoptredens hebben haar in de hele wereld beroemd gemaakt. In 1976 werd ze benoemd tot officier in de 'Order of Canada'. In 1979 ontving ze een ere-doctoraat van de Universiteit van York.

Charles Kirby, geboren in Amerika, had, toen hij zich in 1965 aansloot bij het NBC, al een loopbaan als danser, leraar en choreograaf achter de rug. Bij het NBC werd hij in 1972 solist en in 1976 eerste solist. Hij heeft zich gespecialiseerd in karakterrollen. Bovendien choreografeert hij voor de workshop van het gezelschap, voor de Canadian Opera Company en voor het National Arts Center.

Gregory Osborne was de belangrijkste solist van het American Ballet Theatre voordat hij in 1983 lid werd van het NBC en in 1984 benoemd werd tot eerste solist. Hij volgde zijn opleiding onder andere aan de North Carolina School of the Arts. Hij danste verscheidene rollen hoewel zijn voorkeur uitgaat naar choreografieën van Glen Tetley. Talrijke gastoptredens brachten hem in 1984 onder andere weer naar Amerika, waar hij met het Milwaukee Ballet optrad.

Nadia Potts, geboren in Engeland, studeerde eerst bij Betty Oliphant voordat ze in 1959 naar de National Ballet School ging. Sinds 1966 is ze lid van het NBC, werd in 1968 soliste en in 1969 eerste soliste. In 1970 behaalde ze op het

Internationale Balletconcours in Varna de bronzen medaille en samen met Clinton Rothwell, de eerste prijs voor Pas de deux. Talrijke gastoptredens brachten haar in het buitenland. Bovendien geeft ze les aan het Dance Centre/Les Ballets Jazz in Toronto, aan de National Ballet School en aan het George Brown College.

Kevin Pugh, sloot zich in 1978 aan bij het NBC nadat hij zijn opleiding had voltooid aan de National Ballet School. Hij werd in 1979 tweede solist, in 1980 solist en in 1984 eerste solist. In 1981 won hij de zilveren medaille in de senioren-groep op het vierde Internationale Balletconcours in Moskou. Hij werd in 1979 door het 'Dance and Dancers Magazine' uitgeroepen tot de beste danser van het jaar.

Tomas Schramek werd in Tsjecho-Slowakije geboren, waar hij ook met zijn opleiding begon. Als 15-jarige sloot hij zich aan bij de Folklore-Company Sluk en voltooide gelijktijdig zijn studie aan de muziek- en theateracademie in Bratislava.

Nadat hij was geëmigreerd kwam hij in 1969 bij het NBC, werd in 1979 solist en in 1973 eerste solist. Talrijke gastoptredens maakte hem over de hele wereld beroemd.

Raymond Smith werd in Edinburgh geboren. Hij volgde zijn opleiding aan de National Ballet School. In 1975 werd hij lid van het NBC, waar hij in 1978 half-solist, in 1979 solist en in 1980 eerste solist werd. Hij is een gevraagde gast bij andere balletgezelschappen. Bovendien is hij één van de lievelingspartners van de Amerikaanse ballerina Eleanor d'Antuono.

Hazaros Surmeyan, geboren in Joegoslavië, danste aanvankelijk bij het operaballet in Skopje voordat hij twee jaar later naar het operaballet van Belgrado ging. Daarna

werd hij eerste solist van het operaballet in Mannheim en aansluitend lid van het ballet van de Oper Köln. In 1966 sloot hij zich aan bij het NBC. Hij heeft zich gespecialiseerd in karakterrollen.

Veronica Tennant werd geboren in Engeland. In 1965 werd ze, direct nadat ze haar opleiding aan de National Ballet School had voltooid, ballerina van het NBC. Ze gaf talrijke gastoptredens in Europa, Noord- en Zuid Amerika en in Japan. Bovendien werkte ze mee aan vele televisiefilms, waarvan enkele met prijzen werden onderscheiden. In 1975 werd ze benoemd tot officier in de 'Order of Canada'.

choreografie: Nicolas Beriozoff naar
Marius Petipa en Alexandre Gorsky
muziek: Ludwig Minkus, bewerking
John Lanchbery
decor: Desmond Heeley
kostuums: Desmond Heeley (eerste
en derde akte) en Emanuele Luzzati
(tweede akte)
licht: Timothy Crack

*De oorspronkelijke productie van
Don Quixote werd mogelijk gemaakt
dankzij steun van het 'Build-a-Ballet'
fonds, Volunteer Committee van
The National Ballet of Canada.*

Dirigent: Alexander Brezina

Rolverdeling hoofdrolspelers:

Don Quixote

Charles Kirby

Sancho Panza

David Roxander

Kitri

Yoko Ichino

Basilio, de kapper

Kevin Pugh

Camache, een rijke edelman

Jacques Gorrisen

Lorenzo, vader van Kitri

Hazaros Surmeyer

Moeder van Kitri

Victoria Bertram

Anita, Rosita vrienden van Kitri

Susan Dromisky, Cynthia Macedo

Espada, een toreador

Peter Ottmann

Mercedes, een straatdanseres

Gretchen Newburger

Overige dansers

Proloog: **Don Quixote's**

studeerkamer

Don Quixote's knechten

Yolande Auger,

Andrew Needhammer

Eerste akte: **Een marktplaats**

Matadores

John Alleyne, Bengt Jorgen,

Serge Lavoie, Mark Raab,

Anthony Randazzo, Manard Stewart

Vrienden van de matadores

Alexandra Auld, Lorraine Blouin,

Kimberly Glasco, Kim Lighthead,

Barbara Smith, Deborah Todd

Volk uit de stad, vissers etc.

Corps de ballet

pauze

Tweede akte, Scène 1: **De herberg**

Eigenaar van de herberg

Bengt Jorgen

Meisje met castagnetten

Susan Burk

Vrouwen in de herberg, klanten

Corps de ballet

Tweede akte, Scène 2:

Het zigeunerkamp

Leider van de zigeuners

Donald Dawson

Zijn dochter

Jane McElligott

Zigeunerjongen

John Alleyne

Zigeunervrouwen en -mannen

Corps de ballet

Tweede akte, Scène 3:

Het betoverde bos

Dryade Koningin

Kim Lighthead

Volgelingen van de Dryade

Alexandra Auld, Karyn Tessmer

Cupido's

Susan Dromisky, Barbara Smith

Boomnimfen

Corps de ballet

pauze

Derde akte:

De balzaal in het paleis van

Gamache

Bruiloftsgasten

Corps de ballet

Rolverdeling onder voorbehoud

Don Quixote

choreografie: Nicolas Beriozoff
naar Marius Petipa en Alexandre
Gorsky
muziek: Ludwig Minkus

Proloog:

Don Quixote's studeerkamer

De knechten van Don Quixote, die een einde willen maken aan de bezetenheid van hun heer over het oude ridderleven, beginnen zijn boeken weg te gooien. Don Quixote komt binnen met het hoofd vol heldendaden. Zijn visioenen worden steeds wilder en hij droomt dat het portret van Dulcinea tot leven komt. Sancho Panza stormt de studeerkamer binnen. Hij zoekt bescherming tegen de woedende handelaren waar hij een gans van heeft gestolen. Don Quixote redt hem en benoemt hem tot zijn schildknaap. Ze vertrekken en beginnen aan hun avonturen.

Eerste akte

Een marktplaats

Een feestdag in Barcelona. Kitri houdt van Basilio maar haar moeder wil dat ze met de rijke Gamache trouwt. Mercedes, de straatdanseres en de matadore begeleiden de zegevierende stierenvechter Espada, die onder het gejubel van de massa optreedt. Don Quixote en Sancho Panza verschijnen. Sancho wordt door de massa beet genomen. Don Quixote ziet Kitri en gelooft dat ze een Dulcinea is. Hij kijkt toe hoe Gamache zijn liefde aan Kitri aanbiedt en besluit, nadat hij heeft gemerkt dat ze van Basilio houdt, haar te helpen.

Tweede akte, Scène 1

De herberg

Kitris moeder is nog steeds vastbesloten haar dochter met Gamache te laten trouwen. De vertwijfelde Basilio wendt een zelfmoord voor terwijl Don Quixote Kitris vader ervan overtuigt dat zijn vrouw onrealistisch is. Als zij eindelijk spijt krijgt van haar bemoeienissen

springt Basilio op en verklaart Kitri tot zijn bruid. Ze verdwijnen, gevolgd door de woedende ouders.

Scène 2

Het zigeunerkamp

Kitri en Basilio zijn eindelijk alleen en worden door de zigeuners begroet. Don Quixote en Sancho Panza arriveren in het kamp. Ze worden vervolgd door Gamache en Kitris ouders, die hun dochter meenemen. Don Quixote wordt bezig gehouden door het poppentheater van de zigeuners. De prinses in het spel schijnt in gevaar te zijn en Don Quixote, die zich weer inbeeldt zijn Dulcinea te zien, snelt haar te hulp. Met zijn brute optreden om haar te redden vernielt hij het theater en de zigeuners vertrekken.

Scène 3

Het betoverde bos

Uitgeput van zijn gevechten, valt Don Quixote in een diepe slaap en droomt, dat zijn Dulcinea, omgeven door woudnimfen, voor hem danst.

Derde akte

De balzaal in het paleis van Gamache

Gamache heeft in zijn paleis een bruiloftsfeest georganiseerd om zijn huwelijk met Kitri bekend te maken. Don Quixote en Sancho Panza arriveren en brengen een mysterieuze gemaskerde man mee. Ze overtuigen Gamache ervan dat hij alleen aanspraak op Kitri kan maken als hij een duel met de vreemde aangaat. Na de strijd en de daarop volgende feestelijkheden beginnen Don Quixote en Sancho Panza aan nieuwe avonturen.

Don Quixote Kevin Pugh foto: Andrew Oxenham

De choreografie van **Don Quixote** wordt tegenwoordig nog in Rusland uitgevoerd. De versie die het NBC gebruikt is gebaseerd op een bewerking van Alexandre Gorsky (1871-1924).

Oorspronkelijk heeft Marius Petipa (1818-1910) dit ballet echter in twee verschillende versies choreografeerd.

Petipas eerste versie ging op 14 december 1869 bij het Bolshoi Theater in Moskou in première. Deze versie volgt in grote lijnen de liefdesgeschiedenis uit het tweede deel van de roman van Cervantes. Voor de versie die op 9 november 1871 in St. Petersburg in première ging bewerkte Petipa zijn werk zowel dramaturgisch als choreografisch. Deze versie eindigt met de dood van Don Quixote.

De choreografieën van Petipa zijn inmiddels vrijwel geheel vergeten in de Sowjet Unie aangezien Alexandre Gorsky in het begin van deze eeuw zowel voor Moskou als voor St. Petersburg nieuwe bewerkingen

maakte. Ze brachten grote opschudding teweeg door hun realisme. Tot op de dag van vandaag zijn de enceneringen van dit ballet in de Sowjet Unie gebaseerd op Gorsky's versie, hoewel sommige stukken en dansen later door Russische choreografen werden veranderd. De eerste volledige produktie van dit ballet werd in het westen in 1962 uitgevoerd door het Ballet Rambert in Londen. Ook daar hield men zich grotendeels aan de versie van Gorsky. Rudolf Noerejev daarentegen, die dit ballet voor het eerst in 1966 voor het Weense Staatsopera Ballet enceneerde, baseerde zich op het ontwerp van Petipa. Het London Festival Ballet voerde zijn versie, waar ook die van het NBC op is gebaseerd, voor het eerst uit op 1 juli 1970.

Nicolas Beriozoff

Nicolas Beriozoff werd in 1906 in Kaunas/Litauen geboren. Hij studeerde dans bij Kasimir Remislavsky in Praag, bij wiens gezelschap hij tot 1930 karakterdanser was.

Hij verbleef enkele jaren in Duitsland en Frankrijk. Na de oorlog sloot Beriozoff zich aan bij het Nationale Ballet van Kaunas. Later werd hij lid van het René Blum Ballet de Monte Carlo. Hier werd hij voor het eerst geconfronteerd met de briljante werken van Fokine die hij bestudeerde en later in de hele wereld enceneerde.

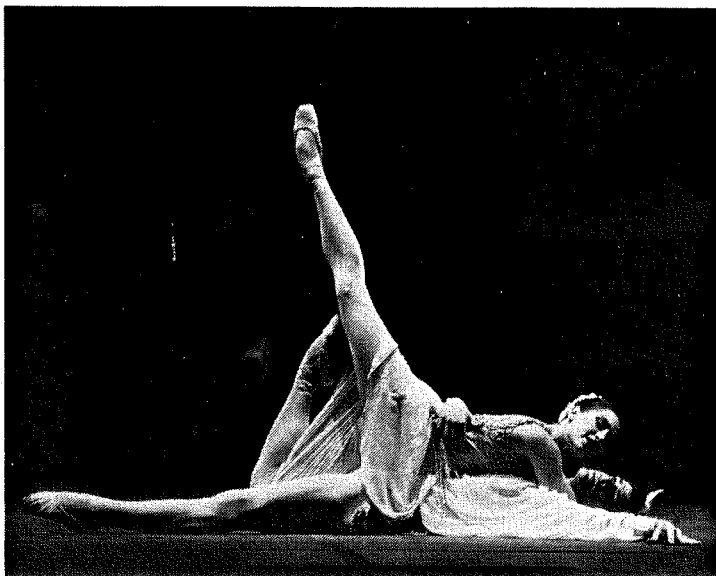
In 1938 kwam er wegens een ernstige knieblessure een einde aan Beriozoff's danscarrière.

Vanaf die tijd concentreerde hij zich op mime-rollen en werkzaamheden als leraar. Na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog begeleidde Beriozoff aanvankelijk gezelschappen uit de hele wereld. Daarna sloot hij zich, dit keer als balletmeester, aan bij het Nouveau Ballet de Monte Carlo, later het Grand Ballet du Marquis de Cuevas. In 1948/49 werkte hij bij het Metropolitan Ballet in Londen. Na de opheffing van dit ballet vertrok Beriozoff naar New York waar hij Balanchine ontmoette. Daarna volgde een jaar bij de Scala in Milaan. Van 1951 tot 1954 was hij als balletmeester werkzaam bij het London Festival Ballet waar hij met groot succes de balletten *Petroesjka*, *De Notekraker*, *Shéhérazade* en *Prins Igor* enceneerde. In 1956 keerde hij gedurende een jaar terug naar het Cuevas gezelschap. In de daarop volgende drie jaar in Stuttgart, lukte het hem aldaar een zelfstandig, plaatselijk balletrepertoire op te bouwen.

In 1962 keerde hij nog één keer terug naar het Cuevas ballet waarna hij een jaar in Helsinki

verbleef. In zijn functie als directeur van het Ballet van Zürich lukt het hem ook hier een omvangrijk, klassiek repertoire op te bouwen: *Ondine*, *Het Zwanenmeer*, *Don Quixote*, *Daphnis et Chloe*, *Romeo en Julia*, *Le Sacre du Printemps*, *Cinderella*, *Les Sylphides* en *De Notekraker*. Sinds het begin van de 70er jaren werkt Beriozoff hoofdzakelijk in de Verenigde Staten met nog steeds vele gastoptredens in de hele wereld. Hij is een balletmeester van de klassieke school. Als choreograaf heeft hij zich gespecialiseerd in de instudering van de 19de eeuwse klassieken waarmee hij overal in de wereld, zowel bij balletgezelschappen als bij dansers, waardering oogst.

Voor het NBC enceneerde hij in 1979 het ballet *Le Spectre de la Rose*. Onlangs heeft hij met dit gezelschap ook *Don Quixote* ingestudeerd.

L'Ile Inconnue Gisella Witkowsky, Rex Harrington foto: Andrew Oxenham

choreografie: Constantin Patsalas
muziek: Hector Berlioz
(Les nuits d'été, op gedichten van
Theophile Gauthier)
decor: Helen Gregor
kostuums: Susan Benson
licht: Michael J. Whitfield

*Deze productie werd mogelijk
gemaakt dankzij steun van de
Laidlaw Foundation*

Ensemble

The Spirit of the Rose

John Alleyne and Lorraine Blouin

Lamento

Sabine Allemann, Peter Ottmann,
Jeremy Ransom

Absence

Barbara Smith, Owen Montague

The Dove

Yoko Ichino, Karyn Tessmer,
Raymond Smith

Barcarole

Kim Lightheart, Gregory Osborne

Pauze

L'Ile Inconnue

choreografie: Constantin Patsalas
muziek: Hector Berlioz (Les nuits
d'été)

Constantin Patsalas gelooft dat hij vanwege zijn Griekse afkomst altijd naar idealen blijft zoeken. Daarom hebben zijn balletten de neiging abstract te worden en zijn de thema's universeel. Het is daarom niet verwonderlijk dat Patsalas zich door de liederencyclus 'Les nuits d'été' van Berlioz voelt aangetrokken. Deze cyclus is gebaseerd op gedichten van de romantische auteur en kunstkriticus Théophile Gautier, die ook het scenario voor **Giselle** schreef. Voor Patsalas wordt de muziek van Berlioz nog raadselachtiger als die gezongen wordt door een mezzo-

sopraan, een stemsoort die voor Patsalas een mengeling van mannelijke en vrouwelijke elementen bevat.

Het ballet *L'Île Inconnue* beeldt mysterieuze begrippen zoals liefde en dood uit, die men niet verstandelijk kan begrijpen. De 12 dansers fladderen alleen of in paren door de muziek heen, op zoek naar het onbegrijpelijke. *L'Île Inconnue* is een zwaarmoedig stuk, vol menselijke hartstocht, een lyrisch en dansant werk, dat door intensieve dramatische momenten wordt onderbroken.

Constantin Patsalas

De Griek Constantin Patsalas voltooide zijn opleiding aan de Folkwang-Hochschule in Essen. Daarna danste hij drie jaar lang bij het Ballet der Deutsche Oper am Rhein. In 1972 kwam hij bij het NBC, waar hij in 1976 tot tweede en in 1979 tot eerste solist werd benoemd.

Hij is een briljant karakterdanser; de mooiste rollen die hij vertolkte waren o.a. Madge in *La Sylphide*, de heks Simone in *La Fille Mal Gardée*, Catalabutte in *Doornroosje*, Dr. Coppélius in *Coppélia*, Bottom in *The Dream* en Pascariello in *Napoli*. Bovendien is Patsalas een uitmuntend choreograaf. In 1979 won hij de Boston Ballet's Choreographers' Showcase Prize voor zijn ballet *Piano Concerto*. In 1982 benoemde het NBC hem tot 'Resident Choreographer'.

In 1973 begon Patsalas met choreograferen. Sindsdien heeft hij 22 werken gecreëerd, waarvan er 8 op het repertoire van het gezelschap werden genomen: *Inventions*, *Black Angels*, *The Rite of Spring*, de prachtige Pas de deux *Angali*, *Nataraja*, *Canciones* (oorspronkelijk gemaakt voor het Ballet Contemporaines de Camara in Venezuela en sinds 1983 op het repertoire van

het NBC), *L'Île Inconnue* (wereldpremière op 16 november 1983) en *Oiseaux Exotiques*, dat op 2 mei 1984 in première ging. In 1981 creëerde Patsalas het Punk-Rock-Ballet *The Past of the Future* voor de National Ballet School en *Poèmes Intimes* dat in 1981 tijdens een internationaal balletconcours in Moskou werd uitgevoerd door Kimberly Glasco en Kevin Pugh, die hiermee medailles wonnen. In 1982 volgde een opdracht voor *Liefdesdood* dat door de Canadese CBC televisie werd opgenomen. In datzelfde jaar choreografeerde hij zijn *Boléro* voor Verónica Tennant. In september 1982 presenteerde hij in L'Aquila/Italië een avond met uitsluitend eigen werken: *Angali*, *Liefdesdood*, *Canciones* en *Past of the Future*. Voor de gala-voorstelling van het NBC op 18 februari 1984 creëerde Patsalas *S'Agapo*, een Pas de deux voor Evelyn Hart van het Royal Winnipeg Ballet en John Alleyne. Het afgelopen seizoen heeft Patsalas verlof genomen om in het buitenland inspiratie voor nieuwe werken op te doen.

choreografie: John McFall
muziek: John Adams 'Shaker Loops',
decor en kostuums:
Rouben Ter-Arutunian
licht: Sholem Do'goy

Dirigent: John Goss

*Deze produktie werd mogelijk
gemaakt dankzij steun van de
Famous Players Development
Corporation*

Allegro Men

Peter Ottmann, Raymond Smith,
Andrew Needhammer, Todd Carter,
Kenneth Larson, Jeremy Ransom

Allegro Women

Yoko Ichino
Nina Goldman, Barbara Smith,
Martine Lamy, Sally-Anne Hickin

Romantics

Gizella Witkowsky, Serge Lavoie,
Kim Lighthouse, Rex Harrington,
Kimberly Glasco, Anthony Randazzo

Horizontals

Helene Rousseau, Manard Stewart,
Susan Burk, Bengt Jorgen,
Lorraine Blouin, Mark Raab

Pauze

Components

choreografie: John McFall
muziek: John Adams (Shaker Loops)

Components, in 1984 door John McFall choreografeerd voor het NBC, is een abstract werk bestaande uit één akte voor 27 dansers. John Adams schreef hiervoor 'Shaker Loops', een stuk waarvan een hypnotiserende werking kan uitgaan. Zoals vele Amerikaanse choreografen van de jongere generatie is John McFall meer geïnteresseerd in de emotionele aard en structuur van een bepaald muziekstuk uit te leggen dan de dans te gebruiken om een verhaal te vertellen.

Components is als een schilderij vol snelle, gladde en atletische bewegingen, dat echter steeds voor het kunstzinnige, rythmische en lyrische verloop van Adam's muziek ontvankelijk blijft. Tegen de achtergrond van het zwak schijnende abstracte metalen toneelbeeld van de beroemde Amerikaanse ontwerper Rouben Ter-Arutunian lijken de dansers bijna bewoners van een andere wereld. De combinatie van muziek, choreografie en decor opent voor de toeschouwer een verdovende, complexe voorstellings- en gevoelswereld, waar hij heel persoonlijk op kan reageren.

John McFall

John McFall werd in Kansas City geboren. In 1964 begon hij zijn studie aan de San Francisco Ballet School en een jaar later werd hij lid van het San Francisco Ballet. Hij werd bevorderd tot solist en werd één van de 'Resident Choreographers'. In 1970 nam hij onbetaald verlof om als gast-choreograaf bij de Beierse Staatsopera te gaan werken. In 1983 verliet hij het San Francisco Ballet om zijn loopbaan als free-lance choreograaf voort te zetten.

Hij begon zijn werk als choreograaf in 1968 bij het San Francisco Ballet, waarmee hij snel bekendheid verwierf in de internationale danswereld. In 1978 choreografeerde hij *We, The Clown* voor het Oakland Ballet en in 1982 *Fragments* voor de choreografische Workshop van het American Ballet Theatre II. In 1982/83 kreeg hij opdracht twee balletten voor dit gezelschap te maken: *Follow the Feet* (muziek: Igor Stravinsky) en *Interludes* (muziek: Johannes Brahms), die inmiddels ook door andere gezelschappen in de Verenigde Staten zijn overgenomen. In 1983 werd het ballet

Components Yoko Ichino foto: Andrew Oxenham

Raymonda Act III

Components, eveneens een opdracht, voor het eerst door het NBC uitgevoerd.

Zijn interesse in ongebruikelijke en gecompliceerde muziek vormt een van de karakteristieke en stilistische kenmerken van zijn balletten. Zijn choreografieën onderscheiden zich vaak door een intellectuele speelsheid.

choreografie: Terry Westmoreland,
naar Marius Petipa
muziek: Alexander Glazoenov
decor en kostuums: Göran Ljungberg
licht: Nicolas Cernovitch

Dirigent: John Goss

Raymonda

Sabina Allemann

Jean de Brienne

Gregory Osborne

Principal Czardas

Victoria Bertram, Tomas Schramek

Czardas

Corps de ballet

Grand Pas Classique

Corps de ballet

Variation

Susan Dromisky

Pas de Trois

Kim Lightheart, Cynthia Macedo,

Martine Lamy

Pas de Quatre

Kevin Pugh, Owen Montague,

Jeremy Ransom, John Alleyne

Pas de Deux

Raymonda and Jean de Brienne

Coda en Finale

Ensemble

Rolverdeling onder voorbehoud

Raymonda: Act III

choreografie: Terry Westmoreland

naar Marius Petipa

muziek: Alexander Glazoenov

De derde en laatste akte van het ballet **Raymonda** is een van de rijkste dansfeesten, die het sluitstuk vormde van veel 19de eeuwse balletten. In de twee voorafgaande akten is **Raymonda** ontvoerd door een Saraceen die hartstochtelijk verliefd is op haar. Ze wordt gered door de ridder Jean de Brienne. De held en heldin vieren nu hun bruiloft. De derde akte van dit ballet is een choreografisch meesterwerk van Marius Petipa. Hoewel **Raymonda** in Rusland in zijn geheel bleef bestaan, kon het in deze vorm niet overleven. Het

gehele ballet ging in 1898 in St. Petersburg in première. Dankzij Rudolf Noerejev werd het werk in het westen overal bekend. In 1964 studeerde hij het in voor de tournee-groep van het Royal Ballet voor een première in Spoleto, in 1965 encenseerde hij het voor het Australian Ballet en in 1972 voor het ballet van Zürich. De derde akte van deze produktie werd in 1975 door het American Ballet Theatre uitgevoerd. Terry Westmoreland encenseerde de derde akte van **Raymonda** voor het NBC. De muziek bij dit ballet werd gecomponeerd door Alexander Glazoenov, een lievelingsleerling van Rimsky-Korsakov. Hij had eerder nog nooit muziek voor een ballet geschreven. Later componeerde hij de muziek voor twee andere korte balletten maar ging daarna niet verder met zijn loopbaan als balletcomponist. Helaas, want de **Raymonda**-muziek is een meesterwerk. Balanchine was zo enthousiast over de muziek, dat hij het bij drie andere balletten gebruikte: **Pas de Dix** (1955), **Raymonda Variations** (1961) en **Cortège Hongrois** (1973).

Terry Westmoreland

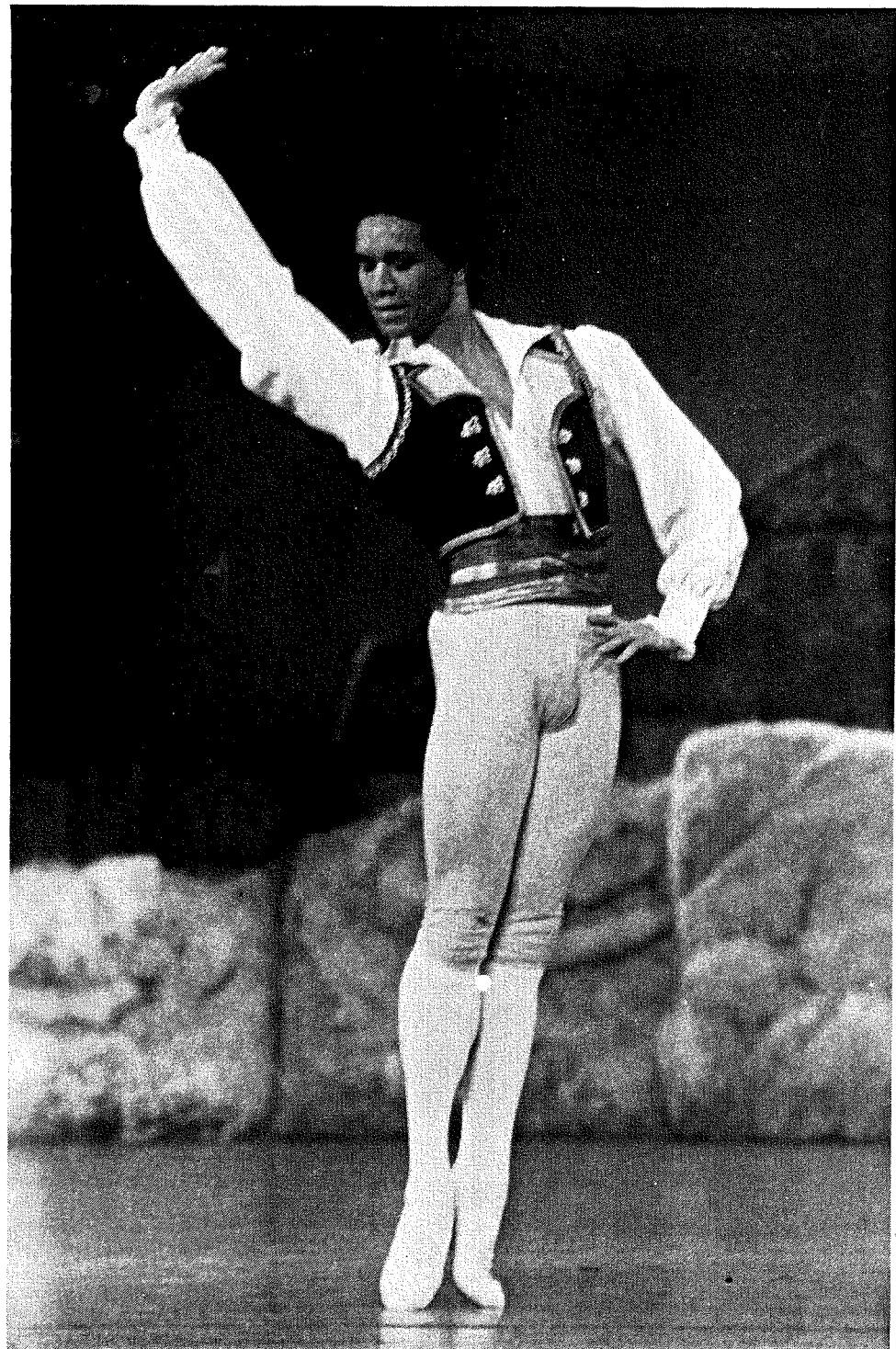
Terry Westmoreland werd in Nieuw-Zeeland geboren en begon als 10-jarige aan zijn dansopleiding. Als 18-jarige kreeg hij (van de Nieuw-Zeelandse regering) een studiebeurs om zijn opleiding in Londen te voltooien. In 1957 werd hij lid van het Covent Garden Opera Ballet en in 1958 sloot hij zich aan bij het Royal Ballet. Binnen twee jaar werd hij solist en tot 1965 bleef hij bij dit gezelschap. In de daaropvolgende jaren reisde Westmoreland als gastdanser en leraar door Europa. Van 1968 tot 1972 was hij als balletmeester en leraar verbonden aan het Koninklijk Ballet van Zweden. Sindsdien wordt hij vaak als

gastleraar en repetitor geëngageerd door balletgezelschappen en scholen in Engeland, Canada, de Verenigde Staten, Australië en Azië. Sinds 1974 is Westmoreland als leraar verbonden aan de artistieke staf van het Royal Ballet en leidt hij de meesterklas van de Royal Ballet School. In 1979 accepteerde hij een uitnodiging om als gastleraar voor het Parijse Opera-ballet te werken.

Westmoreland heeft zich gespecialiseerd in de instudering van klassieke balletten. In 1969 encenseerde hij zijn eerste ballet, Bournonville's *La Sylphide*, voor het Nationale Ballet van Noorwegen. Daarna volgden *Raymonda*, *Doornroosje* en *Het Zwanenmeer*. In 1980 choreografeerde hij *Othello* voor het Ballet van de Wiener Festwochen.

Westmoreland woont momenteel in Frankrijk, waar hij een dansstudio leidt. Elke zomer stelt hij drie maanden lang zijn deuren open om professionele dansers gelegenheid te geven hun techniek en rollenstudie te perfectioneren.

Erik Bruhn, artistiek directeur van het NBC, haalde Westmoreland als balletmeester bij het gezelschap. Daar is hij sinds september 1983 werkzaam.

De Eurotour 1985 werd mogelijk gemaakt dankzij steun van External Affairs Canada en het Ontario Ministry of Citizenship and Culture en dankzij sponsoring van de Dresdner Bank, Jaguar Cars Limited, The Royal Bank of Canada, Wood Gundy Limited, Air Canada, KLM, Mercedes-Benz Canada Inc., Siemens.

Met dank aan de Canada Council, Ontario Arts Council, Municipality of Metropolitan Toronto, City of Toronto, Touring Office of the Canada Council, Volunteer Committee, Toronto, Wintario Grants programme of the Ontario Ministry of Citizenship and Culture, Honourable Susan Fish, Minister, en de regeling van Canada m.n. Marcel Masse, Communications Minister.

